

PATVIRTINTA
Viešosios įstaigos Šiaulių krepšinio
akademijos „Saulė“ direktorės
2025 m. gegužės __d. įsakymu Nr. __

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS ŠIAULIŲ KREPŠINIO AKADEMIJOS „SAULĖ“
DARBUOTOJŲ REAGAVIMO Į PRANEŠIMUS APIE PADĖTĄ SPROGMENĮ, RADUS
ĮTARTINŲ OBJEKTŲ, GAVUS ĮTARTINŲ SIUNTŲ AR ĮVYKUS SPROGIMUI
ATMINTINĖ**

**I SKYRIUS
GRASINIMAS DĖL SPROGIMO**

1. Radus įtartina daiktą ar sprogmenį:

1.1. Viešosios įstaigos Šiaulių krepšinio akademijos „Saulė“ (toliau – Krepšinio akademija) darbuotojas nedelsiant privalo informuoti vieną iš šių asmenų: savo tiesioginį vadovą arba bendrųjų reikalų koordinatorių arba direktorių apie įtartina radinį;

1.2. atsakingas darbuotojas (tiesioginis vadovas, bendrųjų reikalų koordinatoriaus arba direktorius) nedelsiant skambina bendruoju pagalbos telefonu – **112**.

Tik tuomet, jei randamas pavojingas objektas, ar yra kitų indikacijų, kad grėsmė gali būti reali –skambinti bendruoju pagalbos telefonu 112 ir pradėti evakuaciją. Jokiu būdu neperduokite tokio pranešimo per E-policijos portalą ir nepersiųskite pranešimo kaip elektroninio laiško policijai. Skambutis 112 – patikimiausias ir greičiausias pranešimo šaltinis, garantuojantis greičiausią pagalbą.

2. Gavus pranešimą apie padėtą sprogmenį:

2.1. apie gautą pranešimą Krepšinio akademijos darbuotojas informuoja savo tiesioginį vadovą arba bendrųjų reikalų koordinatorių arba direktorių;

2.2. gavęs informaciją atsakingas asmuo (tiesioginis vadovas, bendrųjų reikalų koordinatoriaus ar direktorius) privalo paskambinti policijos informacijos telefonu **+370 700 60 000**, atsiliepę konsultantai patars, kaip elgtis ir kokius veiksmus būtina atlikti.

Neskubėkite evakuoti žmonių ir nutraukinėti veiklos – pirmiausia pasitarkite su policija.

3. Kai grasinama telefonu:

3.1. esant galimybei pokalbį įrašykite, jei tokios galimybės nėra, išlikite ramūs ir atidžiai klausykite grasinančio asmens;

3.2. jeigu telefonas išmanusis, pasinaudodami tam skirta funkcija nufotografuokite ekraną – taip užfiksuosite skambinančiojo numerį, jei jis rodomas ekrane;

3.3. įsitikinkite, kad pranešėjas yra ne Jums pažįstamas asmuo, kuris bando nesėkmingai pajuokauti;

3.4. paklauskite: kur padėtas sprogmuo? Kada jis sprogs? Kaip jis atrodo? Iš ko pagamintas? Kas jį padėjo? Kodėl objektą norima susprogdinti?;

3.5. atkreipkite dėmesį į kalbėjimo manierą, akcentą, kalbos defektus, foninius garsus ir juos įsiminkite;

3.6. turėkite kur pasižymėti svarbią informaciją, pasistenkite užsirašyti tikslų pranešimo (grasinimo) tekstą. Jei išsyk nebuvo galimybės pasižymėti, tai atlikite vos pasitaikius galimybei – taip užfiksuosite kuo daugiau svarbių detalių;

3.7. jei grasinantis asmuo pateikia kokius nors reikalavimus, pavyzdžiui surinkti milijoną eurų, paaiškinkite, kad nesprendžiate tokių klausimų, šį reikalavimą perduosite įstaigos direktoriui ir pasiūlykite paskambinti po 10 minučių;

3.8. jei grasinimas yra įrašytas pranešimas, pasistenkite atlikti jo įrašą, jeigu ne – užsirašykite kuo daugiau informacijos, nes ją perduosite policijos pareigūnams, pasakydami visą papildomą informaciją, kokią tik atsimenate ir kuri gali būti vertinga (skambinančiojo numanomas amžius, lytis, akcentas, pašaliniai garsai, pavyzdžiui važiuojančio transporto ir pan.);

3.9. jei grasinimas yra gautas trumpąją žinute, neatsakykite į pranešimą, nepersiuskite ir neištrinkite jo, atkreipkite dėmesį į siuntėjo numerį;

3.10. gavus grasinimą, nedelsiant informuoti savo tiesioginį vadovą arba bendrųjų reikalų koordinatorių arba direktorių.

4. Kai grasinama susitikus:

4.1. pasistenkite prisiminti kuo daugiau išskirtinių grasinusio asmens bruožų, aprangos detalių, ką jis pasakė, kokius daiktus lietė patekdamas į patalpas, ką turi rankose, kurioje vietoje vyko pokalbis. Pasitaikius galimybei viską nedelsiant užsirašykite;

4.2. jei yra galimybė ir tai atlikti saugu, padarykite grasinusio asmens nuotrauką. Stebėkite, kuria kryptimi pasišalino;

4.3. nelaukdami informuokite savo tiesioginį vadovą arba bendrųjų reikalų koordinatoriaus pareigas atliekantį darbuotoją arba įstaigos vadovą.

5. Kai grasinama el. paštu arba per socialinius tinklus:

5.1. neatsakykite į pranešimą nepersiuskite ir neištrinkite jo;

5.2. jei turite galimybę, atkreipkite dėmesį į siuntėjo el. pašto adresą arba naudotojo vardą/naudotojo ID, skirtą socialinės žiniasklaidos programoms, arba padarykite ekrano nuotrauką, nufotografuokite telefono ar kompiuterio ekraną užfiksuodami grasintojo paskyros pavadinimą nuorodą ar kt.;

5.3. išsaugokite visus savo žiniatinklio žurnalo dokumentus, kad padėtumėte policijos tyrimui;

5.4. būtina apie tai pranešti savo tiesioginiam vadovui arba bendrųjų reikalų koordinatoriaus pareigas einančiam darbuotojui arba direktoriui.

6. Perdavus informaciją apie sprogmenį ir laukiant pareigūnų atvykimo

6.1. Krepšinio akademijos direktorius arba jį pavaduojantis kitas atsakingas asmuo suburia sprendimus galinčių įgyvendinti darbuotojų grupę, kuriems nedelsiant pavedama:

6.2. prieinamuose viešuose šaltiniuose įvertinti ar tai ne koordinuota ir masinė informacinė ataka;

6.3. išsiaiškinti tarpusavyje ar daugiau niekas negavo panašaus pranešimo, o jeigu gavo kokių veiksmų ėmėsi;

6.4. Jeigu yra vaizdo stebėjimo kameros, peržiūrėti patekimo į teritoriją/patalpas kamerų duomenis siekiant nustatyti ar nėra (buvo) įtartinų asmenų ar veiklos. Svarbu esant galimybei išsaugoti vaizdo įrašus ir perduoti policijai;

6.5. Įvertinti ar esant poreikiui evakuoti žmones visi praėjimai (dury) yra laisvi ir atsidaro;

6.6. pasirengti patalpoje esančių savarankiškai judėti neįstengiančių asmenų evakavimui;

6.7. nedelsiant suburti ir instrukuoti grupę žmonių, kurie pradėtų rengtis galimai evakuacijai;

6.8. jeigu turite bent kiek pagrįstą įtarimą dėl grasinimų realumo (pavyzdžiui: patekimas į patalpas/teritoriją nekontroliuojamas, vaizdo įrašuose pastebėjote įtartinus asmenis ar tokių asmenų veiklą, gavote kitokią pavojų liudijančią informaciją) – nelaukiant policijos atvykimo imkitės evakuacijos;

6.9. jei sužinojote, jog tapote masinės informacinės atakos taikiniu, patekimas į patalpas kontroliuojamas, pastarosiomis dienomis nebuvo jokių įtartinų asmenų ir (ar) incidentų, o gautas pranešimas yra vienintelė informacija apie sprogimo grėsmę – laukite atvykstančių policijos pareigūnų ir galite nepradėti evakuacijos.

Pakartotinai neskambinkite telefonu 112, nes esant masinei informacinei atakai, pareigūnai prioritetizuoja tikrintinus objektus.

7. Policijos pareigūnams nurodžius vykdyti evakuaciją arba įvertinus, kad grėsmė gali būti reali, Krepšinio akademijos direktorius arba jį pavaduojantis atsakingas darbuotojas vykdo evakuaciją iš Krepšinio akademijos pastato ir jai priklausančios teritorijos:

7.1. pagal Krepšinio akademijos darbuotojų veiksmų, kilus gaisrui plano punktą „Žmonių evakavimas“;

7.2. vadovautis evakuacijos planu.

8. Į įvykio vietą atvykus pareigūnams privaloma:

8.1. tiksliai ir operatyviai vykdyti pareigūnų nurodymus bei reikalavimus;

8.2. pateikti pareigūnams išsamią informaciją;

8.3. pareigūnams atlikus patalpų ar teritorijos apžiūrą sulaukti (pareikalauti) galutinio ir vienareikšmiško pareigūnų sprendimo dėl galimybės tęsti įprastą veiklą.

II SKYRIUS

RASTAS Į SPROGMENĮ PANĄŠUS ĮTARTINAS OBJEKTAS

1. **Įsidėmėkite** – nelieskite įtartinio daikto ar sprogmenų!

2. Tuo pačiu keliu, kuriuo priėjote prie įtartinio daikto ar sprogmenų, pasitraukite nuo jo saugiu atstumu.

3. Apie įtartiną daiktą ar sprogmenį nedelsdami informuokite atsakingą asmenį (tiesioginį vadovą arba bendrųjų reikalų koordinatorių arba Krepšinio akademijos direktorių), kurie informuos BPC.

4. Kol atvyks specialiosios pajėgos pasistenkite, kad į pavojingą teritoriją nepatektų kitų asmenų, o jau esantieji nesiartintų prie įtartinio daikto, neliestų jo ir pasitrauktų saugiu atstumu.

5. Jeigu įtariama, kad tai sprogmuo nedelsiant pradedama patalpos/teritorijos evakuacija.

III SKYRIUS

ĮTARTINOS SIUNTOS

1. Kai grasinama atsiunčiant voką:

1.1. padėkite voką į saugią vietą (sausą, ne po atviru dangumi ir vengdami tiesioginių saulės spindulių), nufotografuokite ir daugiau jo nelieskite, nes ant voko (paketo) gali būti palikta pėdsakų;

1.2. siekdami išvengti galimo cheminio nudegimo ar biologinio užsikrėtimo, ar užkrato paskleidimo, po kontakto su voku nelieskite kitų asmenų ar sau veido, rankas nusiplaukite vėsiu tekančiu vandeniu arba nusivalykite drėgna servetėle ir tik vėliau plaukite muilu, dezinfekuokite;

1.3. gavus įtartiną siuntą (panaši į sprogmenį ar siuntą su užkratu) būtinai informuokite atsakingą asmenį: savo tiesioginį vadovą arba bendrųjų reikalų koordinatorių arba Krepšinio akademijos direktorių, kurie informuos BPC.

Jeigu suabejojote dėl laiško arba pašto siuntinio turinio – nelieskite jo!

2. Įtartinų ar pašto siuntų bendrieji indikatoriai, ypač jei prieš tai buvo grasinama:

2.1. netikėta prekė, juolab jei pristatoma į rankas;

2.2. paminkštintas vokas (nėra galimybės pajaušti, kas per daiktas viduje) ar kita stambi pakuotė;

2.3. papildomas vokas, ar kitas turinys kurį gali būti sunku išimti;

2.4. neaiškus ženklavimas arba per didelis sandarumas, skatinantis atidaryti tam tikrą galą arba tam tikru būdu;

2.5. keistos formos arba perkreiptos pakuotės;

2.6. netikėta ar neįprasta kilmė (pašto antspaudas ar grąžinimo adresas);

2.7. prastai ir netiksliai adresuotas arba adresas atspausdintas netolygiai, neįprastai;

- 2.8. neįprastas pašto antspaudas arba jo nėra;
- 2.9. nepažįstamas rašymas ar neįprastas stilius;
- 2.10. daugiau antspaudų nei reikia pakuotės dydžiui ar svoriui;
- 2.11. riebios dėmės ant pakuotės;
- 2.12. paketas nenatūraliai karštas arba iš jo sklinda nebūdingi garsai, jaučiama vibracija (pypsėjimas, skambutis ir pan.);
- 2.13. pakuotė skleidžia aitrų kvapą ar iš jo byra neaiškos kilmės medžiagos.

3. Kaip elgtis radus įtartinę pašto siuntą ar laišką, jei įtartino paketo nelietėte:

- 3.1. niekam neleiskite liesti įtartino paketo;
- 3.2. nufotografuokite įtartinę paketą;
- 3.3. paprašykite kad visi išeitų iš patalpos, jeigu paketas nemažas – evakuokite žmones iš gretimų patalpų;
- 3.4. neleiskite žmonėms eiti į patalpą;
- 3.5. įtartino paketo neimkite į rankas ir nebandykite išnešti iš patalpos;
- 3.6. nepamirškite įtartino paketo į vandenį ir pasirūpinkite, kad nesudrėktų.

4. Kaip elgtis radus įtartinę pašto siuntą ar laišką, jei įtartinas paketas laikomas rankose:

- 4.1. laikykite itin atsargiai ir tik tol, kol neišvengiamai būtina, joku būdu nebandykite jo atidaryti arba išnešti iš patalpos;
- 4.2. paketą labai atsargiai padėkite į atvirą kambario kampą (kad atvykusios tarnybos apžiūrėtų nesiartindamos), neapverskite nekratykite jo;
- 4.3. įtartinę paketą padėkite toliau nuo langų;
- 4.4. toliau elkitės taip, kaip radę įtartinę pašto siuntą ar laišką;
- 4.5. siekdami išvengti galimo cheminio nudegimo ar biologinio užsikrėtimo, ar užkrato paskleidimo, po kontakto su voku nelieskite kitų asmenų ar sau veido, rankas nusiplaukite muilu, dezinfekuokite.

IV SKYRIUS ĮVYKUS SPROGIMUI

- 1. Kriskite ant žemės ir rankomis prisidenkite galvą, jei yra galimybė pasinaudokite priedanga nuo sprogo epicentro pusės.
 - 2. Slėpkitės. Priedangai šiuo atveju teks rinktis arčiausiai esantį pastatą, daubą, medį ir pan. Venkite langų ar stiklinių perdangų netoliese.
 - 3. Įvykus sprogimui neskubėkite palikti priedangos, kai kurios skeveldros išsilaksto kaip bumerangai ir nukrenta netoli sprogo vietos po keliolikos sekundžių, taip pat gali sprogti kiti antriniai sprogstamieji užtaisai ar įvykti sugadintų dujinių arba degalų sistemų sprogimai.
 - 4. Įsitikinę, kad skeveldros daugiau nekrenta, nedelsdami pasišalinkite saugiu atstumu.
 - 5. Jei sprogimas įvyko pastate, naudokitės avariniais išėjimais. Venkite pastate esančių langų ar stiklinių pertvarų.
 - 6. Saugodami kvėpavimo takus, pridenkite burną medžiagine skiaute (pavyzdžiui rūbais).
 - 7. Apie įvykį telefonu praneškite BPC.
 - 8. Jei yra sužeistų asmenų, padėkite jiems evakuotis į saugia vietą ir suteikite pirmąją medicinos pagalbą. Rinkdamiesi saugią vietą atkreipkite dėmesį į pažeistas pastatų konstrukcijas, nes statinys ar jo dalis gali sugriūti.
-